

Geen kenniseconomie zonder goede kinderopvang

Kinderen die excellente kinderopvang genieten, doen het op school beter. Met de bezuiniging schaadt het kabinet de toekomst van Nederland.

Karin Westerbeek
onderzoeker bij Sardes:
kennisinstituut voor onderwijs,
kinderopvang, zorg en jeugd

Het kabinet-Rutte wil dat Nederland opstoot naar een plaats in de top vijf van kenniseconomieën in de wereld. Door de deze week aangekondigde bezuiniging op kinderopvang raakt dat doel verder uit zicht dan ooit.

In hetzelfde 'Journaal' waarin de stevige bezuinigingsplannen van het kabinet op de kinderopvang werden aangekondigd, zat nog een ander opmerkelijk nieuwsfeit. Uit berekeningen van het Centraal Planbureau (CPB) blijkt dat Nederlandse leerlingen dalen op de internationale prestatieladder, vooral als het gaat om de vakken wiskunde en leesvaardigheid. Zorgelijk kijkende gezichten in het 'Journaal'-item, want het is de ambitie van Nederland om tot de topkenniseconomieën van de wereld te behoren. We gaan per jaar, zo rekent men ons voor, wel vijf miljard mislopen door die lage prestaties van de Nederlandse jeugd.

Niemand ziet het verband tussen de beide nieuwsitems. Blijkbaar is het dit kabinet volledig ontgaan dat bezuinigen op de kinderopvang er wel eens toe kan leiden dat het straks nog een stuk slechter zal gaan met de onderwijsprestaties van kinderen. En dat de aangekondigde bezuinigingen zeker niet bijdragen aan de hoge ambities van Nederland.

Internationaal toponderzoek laat steeds vaker zien dat kwalitatief zeer goede kinderopvang leidt tot betere prestaties van kinderen. Kinderen die kwalitatief hoogwaardige kinderopvang genieten, doen het op school beter. Amerikaans onderzoek laat

Bezuinigingen op de kinderopvang zouden gevolgen hebben voor de leerprestaties van kinderen. FOTO ANP

zien dat er soms geen directe effecten meetbaar zijn van goede kinderopvang, maar dat de effecten op het latere opleidingsniveau en inkomen aanzienlijk zijn. De effecten werken

De effecten blijken pas als dit kabinet van pensioen geniet

..... dus lang door, in het voortgezet onderwijs en tot lang daarna. In Nederland ontbreken vooralsnog de gegevens om dit soort onderzoek te doen, maar daar wordt gelukkig aan gewerkt.

Landen die de ontwikkeling van kinderen serieus nemen, investeren in de voorschoolse periode. Ze zorgen voor kwalitatief zeer goede op-

vang voor alle kinderen, zeker vanaf de leeftijd van 2,5 of 3 jaar. Niet echter in Nederland. Hier wordt niet geïnvesteerd, maar bezuinigd. In Nederland heet het ook niet voor niks 'opvang': het gaat er blijkbaar vooral om dat je je kind tijdelijk kwijt moet als je gaat werken.

De enige zorg die het kabinet lijkt te hebben over de bezuinigingen op de kinderopvang, is dat hierdoor de participatie van vrouwen op de arbeidsmarkt kan dalen. Gelukkig, zo zegt verantwoordelijk minister Kamp, verwacht men dat het effect op de arbeidsmarktparticipatie klein is.

Geen woord van dit kabinet over de andere effecten die zullen optreden, en die op termijn veel meer schade zullen aanrichten. Ten eerste zal de vraag naar formele kinderopvang dalen, en komt er weer meer in-

formele kinderopvang. Kinderen die nu naar de kinderopvang gaan, zullen straks weer worden opgevangen door buurvrouwen en opa's en oma's.

Het tweede effect van de bezuiniging is dat de kwaliteit van de kinderopvang zal dalen (want het moet vooral goedkoop). Welke manager van een kinderopvangorganisatie zal er nog investeren in professionalisering van het personeel? Het gaat er toch immers vooral om dat de uurprijs zo laag mogelijk ligt?

De bezuinigingsmaatregel van het kabinet werkt ook de voorschoolse segregatie in de hand. Als ouders het voor het grootste deel zelf moeten opbrengen, zullen alleen de rijke ouders kiezen voor kwalitatief goede, dure opvang. Juist de ouders van kinderen voor wie goede kinderopvang een belangrijke impuls is, zullen noodgedwongen kiezen voor goedkopere alternatieven.

Als het kabinet-Rutte blijf CPB-gezichten wil zien op het 'NOS Journaal' in plaats van zorgelijke, en als het werkelijk werk wil maken van de mondiale topositie van Nederland als kenniseconomie, dan zou het moeten zorgen voor zeer goede kinderopvang voor ieder kind. Het kost wat, maar dan heb je ook wat.

Helaas blijken de gunstige effecten pas over langere tijd, als de leden van dit kabinet al van hun pensioen genieten. De positieve gevolgen die dan optreden in onderwijsprestaties van leerlingen zullen niet meer worden gerelateerd aan wat zij destijds in gang hebben gezet.

Maar regeren is vooruitzien. Lef tonen. En dat betekent dus concreet: investeren in excellente kinderopvang.